

R o z h o d n u t i e

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, na základe žiadosti Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckeho združenia Malatiná (ďalej len "žiadateľ") zo dňa 9.2.2007, v súlade s § 40 ods. 2 a 3 písm. b) a c) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len "zákon") a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva SR

p o v o l u j e v ý n i m k u

zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a), f), h) a i) zákona. Výnimkou sa povoľuje žiadateľovi usmrtiť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Malatiná do 30.11.2007 posliedkou a do 15.12.2007 postriežkou na lokalitách písomne dohodnutých so ŠOP SR – Správou CHKO Horná Orava v rámci regulácie početnosti populácie v roku 2007, držať, predat', ponúkať s cieľom predaja a premiestňovať alebo prepravovať usmrteného jedinca medveďa hnedého.

Podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona:

1. Usmrtený bude jedinec, ktorého hmotnosť **nepresiahne 100 kg alebo šírka jeho prednej laby je do 12 cm a zároveň dĺžka zadnej laby do 21 cm.**
2. Lokalita a zahájenie vnaďenia, ako aj lokalita odstrelu (vrátane posliedky), bude vopred písomne dohodnutá so ŠOP SR - Správou CHKO Horná Orava.
3. Odstrelu nebude predchádzať vnaďenie mäsitou návnadou, s výnimkou možnosti použiť živočišny materiál v súlade s článkom č. 23 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočišných vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebu odstrelu.
4. Plánovaný čas lovu; resp. príchod host'a bude vopred oznámený ŠOP SR - Správe CHKO Horná Orava.
5. Odstrel medveďa bude neodkladne oznámený ŠOP SR - Správe CHKO Horná Orava s cieľom kontroly dodržiavania podmienok výnimky a vykonania prehliadky usmrteného jedinca.

6. Do príchodu zástupcu ŠOP SR - Správy CHKO Horná Orava (ďalej len „kontaktná osoba“) bude ulovený medveď ponechaný na mieste odlovu (**meranie vykonáva výhradne kontaktná osoba**). Hmotnosť usmrteného jedinca sa posudzuje spolu s vývrhom. Zástupca žiadateľa vopred zabezpečí možnosť odváženia uloveného jedinca s presnosťou na 0,5 kg.
7. Žiadateľ umožní kontaktnej osobe odber vzorky (zo srsti, svaloviny, vnútorných orgánov, krvi a pod.) z usmrteného medveďa na účely analýz.
8. Formulár "Hlásenie o usmrtení medveďa hnedého" s údajmi o usmrtenom medveďovi zašle žiadateľ na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody a krajiny, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava do dvoch týždňov od realizácie usmrtenia.

Osobitné predpisy, ako aj ostatné ustanovenia zákona, ostávajú povolením tejto výnimky nedotknuté.

Odôvodnenie:

Listom zo dňa 9.2.2007 sa obrátil žiadateľ na Ministerstvo životného prostredia SR, odbor ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo“) so žiadosťou o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených zákonom, spočívajúcej v umožnení usmrtiť jedného jedinca chráneného druhu živočicha - medveďa hnedého v rámci regulácie početnosti v roku 2007.

Dňa 28.1.2003 bol na ministerstvo doručený list Lesoochranárskeho zoskupenia VLK (ďalej len LOZ VLK) so žiadosťou, aby bolo v zmysle § 82 ods. 3 zákona upovedomené o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené zákonom a ktoré sa dotýkajú udeľovania výnimiek z ochrany druhov alebo území. Na jeho základe ministerstvo upovedomilo Lesoochranárske zoskupenie VLK aj o predmetnom konaní. Lesoochranárske zoskupenie VLK listom dňa 20.2.2007 oznámilo svoju účasť v konaní žiadateľa.

Podmienky povolenia výnimky z podmienok ochrany chráneného druhu živočicha upravuje § 40 ods. 2 a 3 zákona. Podľa § 40 ods. 2 zákona môže ministerstvo v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, ak ide o chránené druhy živočíchov, ktoré sú zároveň poľovnou zverou, až po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva SR; a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov.

Podľa § 40 ods. 3 zákona môže ministerstvo výnimku podľa § 40 ods. 2 povoliť len

- a) v záujme ochrany chránených druhov rastlín a živočíchov a ochrany prírodných biotopov,
- b) pri predchádzaní závažných škôd, najmä na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, vodnom hospodárstve,
- c) v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov, bezpečnosti štátu alebo z iných dôležitých verejných záujmov výrazne prevažujúcich nad záujmom ochrany prírody a krajiny vrátane sociálnych a ekonomických dôvodov s priaznivými dôsledkami na životné prostredie,
- d) na účely výskumu a vzdelávania, navrátenia druhov do ich biotopov a na držbu, pestovanie alebo chov v ľudskej opatere dotknutých druhov, ktoré sú nevyhnutné na tieto účely.

Ministerstvo si k žiadosti žiadateľa, ako aj k ostatným žiadostiam, vyžiadalo stanovisko ŠOP SR. ŠOP SR (list č. ŠOP SR 394/2007 zo dňa 23.2.2007) posúdila žiadosti vzhľadom na celú populáciu medveďa hnedého na Slovensku resp. s ohľadom na populáciu v rámci geomorfologického celku (poľovnej oblasti) a keďže neexistuje iná alternatíva (Znižovanie početnosti s cieľom eliminácie škôd odchytom a umiestňovaním v ZOO je vzhľadom na ich kapacity nerealizovateľné. Odchyt konfliktných jedincov a ich vypúšťanie v iných oblastiach SR je prenesením problému do inej oblasti a naráža na nesúhlasné stanovisko miestnych PZ) odporučila odložiť max. 10% z odhadovanej veľkosti populácie medveďa hnedého na Slovensku t.j. max. ročného prírastku populácie a zamerať sa pritom na jedince do 100 kg, kde je predpoklad, že budú usmrtené samice, čo vytvára predpoklad eliminácie možného prírastku jedincov v uvedenom území. Vzhľadom na skutočnosť, že škody spôsobené medveďom hnedým v r.2006 sa vyskytovali prevažne v letných a jesenných mesiacoch, ďalej odporučila čas realizácie výnimky viazať na obdobie t.j. od 1.6. do 15.12.2007. Keďže škody

spôsobujú prevažne mladé jedince, t.j. jedince nižšej hmotnostnej kategórie odporučila podmieniť povolenie výnimky lovom jedincov do 100 kg alebo jedincov so šírkou prednej laby do 12 cm a zároveň dĺžkou zadnej laby do 21 cm. S cieľom prepojenia západokarpatskej a východokarpatskej subpopulácie odporučila nepovoľovať výnimku na východnom okraji areálu rozšírenia medveďa hnedého v SR. Keďže chránené územia sú územia, kde je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti, navrhla povoľovať výnimku mimo území s 3. až 5. st. ochrany s výnimkou lokalít s výskytom dokladovaných škôd.

Ministerstvo je toho názoru, že navrhovaná regulácia početnosti populácie medveďa hnedého zaručuje sústredenie lovu do lokalít s vysokými a opakujúcimi sa škodami spôsobovanými medveďmi a prednostné usmrcovanie synantropných medveďov, vytvára podmienky na zachovanie prirodzenej pohlavnej a vekovej štruktúry populácie a prednostnú ochranu medveďa hnedého v chránených územiach a preto neohrozí zachovanie populácie dotknutého druhu.

Na rokovaní 1.3.2007 ministerstvo oboznámilo MP SR s predmetnou žiadosťou a s podmienkami za akých mieni povoliť výnimku. MP SR súhlasilo s povolením výnimky v revíri Kňazia.

Poľovný revír Malatiná sa nachádza v prvom stupni ochrany. Celková výmera revíru je 2040 ha, z toho 485 ha LPF. Možnosť konfliktov je najmä pri stretoch ľudí s medveďmi pri poľnohospodárskej činnosti, v revíri sú umiestnené aj včelíny a salaše. Vykonávaná je pastva hospodárskych zvierat. Povolenie výnimky na usmrcenie medveďa v tejto lokalite je teda možné považovať za riešenie preventívneho charakteru, ktorým sa predchádza závažným škodám na majetku a ktoré je v záujme ochrany a bezpečnosti obyvateľov tak, ako to vyžaduje § 40 ods. 3 písm. b) a c) zákona.

Ministerstvo oboznámilo účastníkov konania s podkladmi rozhodnutia listom č. 3476/2007-2.1/KD zo dňa 14.3.2007, ktorý bol doručený dňa 20.3. 2007, resp. 26.3.2007. Žiadateľ sa k nim vyjadril listom dňa 26.3.2007 a vyslovil s nimi súhlas.

LOZ VLK listom zo dňa 30.3.2007, ktorý bol na ministerstvo doručený dňa 2.4.2007, vyjadrilo svoj nesúhlas s povolením výnimky z nasledovných dôvodov:

1. Nie je splnený zákonom stanovený dôvod na udelenie výnimky podľa § 40 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.
2. Medvede, ktoré MŽP v tomto roku plánuje povoliť na usmrcenie v rámci regulácie sú medvede, ktoré neohrozujú ľudí a nespôsobujú významné hospodárske straty.
3. Zástupcovia MŽP SR rozhodujúci o povolení výnimky z druhovej ochrany nepoznajú základné dáta týkajúce sa sociálnej, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie medveďa hnedého na Slovensku a nie je im známa reálna veľkosť populácie tohto celoročne chráneného druhu medzinárodného významu.
4. Podklady rozhodnutia netvorí žiadne analýzy dôvodov miest zvýšeného rizika vzniku škôd, analýzy vplyvu regulačného lovu na prevenciu škôd, či analýzy dôvodov vzniku škôd a možných alternatívnych riešení predchádzania vzniku týchto škôd. Podklady rozhodnutia vychádzajúce zo stanoviska ŠOP SR (stanovisko je založené na nedostatočných údajoch o medvedej populácii) a dohody s MP SR pokladáme za nedostatočné.

Vyjadrilo svoj nesúhlas s ďalším uskutočňovaním regulačného lovu medveďov minimálne do doby, než sa zistí reálny stav populácie a ako jediné možnosti lovu odporúča iba ochranný odstrel medveďov spôsobujúcich opakované škody na hospodárskych zvieratách, či včelstvách (podmienkou však musí byť zabezpečená účinná ochrana, komisionálne zhodnotenie škôd za prítomnosti ŠOP SR a odmeraním parametrov stôp, na ktoré sa bude výnimka vzťahovať), resp. odstrel medveďov synantropných, ohrozujúcich svojim správaním zdravie ľudí.

Z tohto stanoviska k podkladom pre vydanie rozhodnutia je zrejmé, že LOZ VLK nepovažuje regulačný odstrel medveďov v akejkoľvek podobe, s výnimkou lovu jedincov bezprostredne spôsobujúcich škody a ohrozujúcich ľudí, za prostriedok na predchádzanie závažných škôd najmä na hospodárskych zvieratách a úrode a tým za odôvodnený prípad pre povolenie výnimky z podmienok ochrany tohto chráneného druhu v zmysle § 40 ods.3 písm. b) zákona. Rovnako LOZ VLK odmieta aj regulačný lov medveďov na lokalitách častých stretov s obyvateľmi a turistami v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov ako odôvodnený prípad pre povolenie výnimky v zmysle § 40 ods.3 písm. c) zákona.

Ministerstvo sa pri svojom rozhodovaní zároveň opieralo o nasledujúcu správnu úvahu. Z dikcie § 40 ods. 3 písm. b) zákona vyplýva, že by sa malo jednáť o preventívne opatrenie, ktorým by sa malo predchádzať vzniku závažných škôd a to najmä na úrode hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, chove poľovnej zveri, vodnom hospodárstve. Ministerstvo je v danom prípade presvedčené o tom, že zákonodarca nechal v tomto prípade na jeho zváženie, resp. správnu úvahu, o určení, kde je hranica, pri ktorej sa už jedná o závažnú škodu a kde ešte nie (vzhľadom k tomu, že pojem závažná škoda ako taký v zákone nie je definovaný). Zároveň je potrebné poukázať na fakt, že na naplnenie zákonnej podmienky predchádzania závažnej škody v zmysle citovaného ustanovenia je postačujúce, ak existuje reálna hrozba vzniku takejto škody, a nie je potrebné, aby táto škoda skutočne vznikla. Práve v tom je daná správna úvaha ministerstva, ktoré by malo odhadnúť a určiť, kedy je hrozba natoľko závažná, že je potrebné výnimku z podmienok ochrany chráneného druhu povoliť.

Ministerstvo, pri rozhodovaní o výnimkách z podmienok ochrany chráneného druhu, sa opiera o dva prístupy, ktoré sa navzájom prelínajú a dopĺňajú. Prvý z týchto prístupov odôvodňuje vydanie výnimky podľa ustanovenia § 40 ods. 3 písm. b) zákona z hľadiska celoslovenskej populácie medveďa hnedého. Na to, aby sa predišlo závažným škodám, je podľa názoru ministerstva potrebné udržiavať populáciu medveďa v takom počte a na takom areáli, aby nedochádzalo k jeho rozširovaniu do tých oblastí Slovenska, kde nie je dostatok prirodzenej potravy, kde však je omnoho väčšia ponuka potravy, pre medveďa z umelých zdrojov (včelíny, odpadky, hospodársky chov dobytky). V prípade, ak by k tomu dochádzalo, výraznou mierou by sa zvyšovala hrozba toho, že si medveď bude zabezpečovať potravu práve z takýchto zdrojov, čím by sa zároveň omnoho zvýšila i hrozba závažných škôd na majetku. Ministerstvo sa svojimi kritériami na povolenie výnimky (prednostné povolenie výnimiek mimo územia s 3. až 5. stupňom ochrany, ktoré slúžia ako jadrové zóny kľudu pre medveďa a hlavne na okraji areálu rozšírenia medveďa) snaží dosiahnuť udržanie populácie v jej dnešnom počte a v súčasnom areáli rozšírenia, pretože dospelo k názoru, že v opačnom prípade by dochádzalo k vzniku závažných škôd.

Druhý prístup vychádza z pohľadu individuálneho vzniku škôd. Rozhodnutie o výnimke vychádza z prehľadu škôd spôsobených medveďom za minulý rok. Odstrel je prednostne povolený v tých oblastiach, kde v minulom roku došlo k škodám. Ministerstvo je toho názoru, že práve v miestach, kde minulý rok došlo k vzniku škôd, potenciálne hrozí nebezpečenstvo vzniku škody aj tohto roku a zároveň miesta, kde k škodám dochádza, vo veľkej miere predstavujú pomyslenú hranicu areálu rozšírenia medveďa, za ktorou by už hrozilo vážne nebezpečenstvo vzniku závažných škôd.

Obidva tieto prístupy sú uskutočňované za podmienky, že nedochádza k ohrozeniu populácie medveďa, čo zabezpečujú ďalšie kritéria určené ministerstvom v spolupráci s ŠOP SR (pozri vyššie).

Postup ministerstva pri povolení výnimiek z podmienok ochrany medveďa hnedého ako chráneného druhu je v súlade s odborným názorom ŠOP SR a regulačný odstrel limitovaného množstva jedincov (do 10% z odhadovanej početnosti populácie) za celoplošne uplatňovaných podmienok (limitovaná hmotnosť, miesto a spôsob vnadenia, kontrola zo strany územne príslušných organizačných jednotiek ŠOP SR - správ NP a CHKO) je prostriedkom na takú reguláciu početnosti populácie medveďa na Slovensku, ktorá je prevenciou (predchádzaním) výskytu závažných škôd na úrode a hospodárskych zvieratách, ale aj bezpečnosti ľudí v areáli výskytu medveďa.

Voľne žijúce zvieratá možno vnadiť mäsitou návnadou, len ak ich mäso nie určené pre ľudskú spotrebu. Povolenie na užívanie takýchto živočíšnych produktov udeľuje formou rozhodnutia Štátna veterinárna a potravinová správa SR.

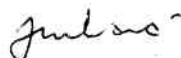
Po posúdení žiadosti žiadateľa podľa vyššie uvedených pravidiel, rozhodlo ministerstvo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Ministerstvo žiadateľa upozornilo, že povolením výnimky ostávajú nedotknuté osobitné predpisy [napr. vyhláška MPaVž SSR č. 172/1975 Zb. o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zveri, zákon č. 15/2005 Z.z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 672/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 199/2004 Z.z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, napr. vývoz trofeje (medvedej kože) je možný len s platným povolením (permit CITES),

Nariadenie (ES) 1774/2002 – publikované v úradnom vestníku EÚ, dostupné na www.eur-lex.europa.eu], ako aj ostatné ustanovenia zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava. Toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov pokiaľ nebol vyčerpaný riadny opravný prostriedok.

RNDr. Anna Jusková
riaditeľka odboru

Rozhodnutie dostanú:

1. Slovenský poľovnícky zväz, Poľovnícke združenie Malatiná, Valentín Slušňák, Malatiná 93, 026 01 Dolný Kubín
2. Lesoochranárske zoskupenie VLK, 082 13 Tulčák 27

Po nadobudnutí právoplatnosti na vedomie:

1. Krajský úrad životného prostredia, Nám. M.R.Štefánika 1, 010 01 Žilina
2. Obvodný úrad životného prostredia, Nám. Slobody 1, 026 01 Dolný Kubín
3. ŠOP SR - Správa CHKO Horná Orava, Bernoláková 408, 029 01 Námestovo
4. ŠOP SR, Lazovná 10, 974 01 Banská Bystrica
5. MP SR, odbor štátnej správy LHaP, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
6. SIŽP - inšpektorát ŽP, odbor IOPaK, Legionárska 5, P.O.Box 163, 012 05 Žilina